

A főispán esküje és beszéde.

Következett az eskütétel, ami után dr. Kelemen Béla elfoglalta az elnöki széket, majd elmondta nagy letszéssel kísért, másfélórás beszédét, amelyet igen sokszor szakítottak félbe hangos és lelkes tetszésnyilvánításokkal. A beszéd a következő:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Csatázajban, öldöklő harcok közepette, a világháború borzalmainak és megpróbáltatásainak három nap múlva megkezdődő negyedik évében történik a mai beiktatásom és így amikor Ő császári és Királyi felségének, IV. Károly apostoli magyar királynak legkegyelmesebb elhatározása és az Esterházy-kormánynak bizalmából mint Csongrád vármegye és Szeged szabad királyi város főispáni székét a mai napon újból elfoglalom, az első gondolat, mely agyamban megfogamzik, az első szó, mely főispáni esküm letévése után ajkaimra jó, nem lehet más, mint a hála érzete és az elismerés szava egy a hős katonákkal mint a küzködő polgársággal szemben, akik egyformán büszke öntudattal tekinthetnek vissza arra, amit a haremezőkön haláltmegvető elszántságukkal véghez vittek, a gazdasági harc részesei pedig verejtékes munkájukkal és áldozatkészségükkel teljesítettek. A páratlanul hős katonák erőfeszítése mint harci eredményt katonai fölényünket vivta ki, az itthonmaradt lakosság tevékeny munkája és vagyoni áldozata pedig a katonai fölénynek megtartását tette lehetővé, azt támogatta és biztosította.

Ausztria-Magyarország vitéz hadserege ezekben a válságos időkben, a világtörténetnek mai forduló pontján olyan dicsőséges nagyságról tett tanubizonyságot, melyet alig lehet eléggé méltányolni; főképpen mi magyarok jogos büszkeséggel mutathatunk mindenkori arra a tényre, hogy a mieink, magyar katonák az elsők között az elsők voltak, kik a háború minden fázisában bámulatosan hősiességüket, szívósságukat és kitartást tanusították. Küzdöttek sziklákon, köveken, hóban, sárban, fagyban, dermesztő hidegben, esőben, vihanban, szélvészben, éppoly, mint küzdöttek a síkmezőn, lapályokon, mocsarakban, tikkasztó hőségben. Szenvedtek; nélkülöztek; nyomorogtak; a pergőtűzben az ágyuharcban, a gépfegyver pusztításaiban tömegesen áldozták fel életüket, de soha meg nem tántorodtak; esüggédést nem ismertek, kötelességtudók voltak; bámulatosak voltak; mindenkori fényes haditettekkel bizonyították a sokszorosan nagyobb ellenséges katonai tulerővel szemben rendíthetetlen vitézségüket.

(A hősök választójoga.)

De amikor hálaunk odaszáll a fegyverben álló magyar néphez, minden bizakodásunk, minden aggódásunk odaszáll hős katonáinkhoz akik megvédték állami önállóságunkat, nemzeti egységünket, az ezeréves magyarországi területének integritását, megvédték bennünket, hozzátartozóinkat, megsegítették kanyagi javainkat, magánvagyonunkat, akik megmentették azt az országot, megmentették bennünket a külellenség előzőnlésének, az ellenséges invázióknak szörnyűségeitől, a pusztulástól, a romlástól, a megsemmisüléstől, ak-

kor nem lehet elegendő a szó szépsége, a kifejezésék ékessége, azok választékossága, az elismerés koszorúja; a hálát és az elismerést melyet mélyszéges bensőséggel és őszinteséggel éreztünk, tényekkel, cselekedetekkel, intézményekkel kell bizonyítanunk. A legkevesebb amit tennünk kell az, hogy a polgári jogok teljességével és az elutasíthatlan követelményként igényelt szociális alkotásokkal, a béke korszakában jólétüket biztosító berendezésekkel várjuk; ... ha majd egyszer visszajönnek. A legkevesebb, amit tennünk kell, hogy befolyást engedjünk nekik annak az országnak sorsa intézésében, amely országot a legválságosabb időben, amikor csakugyan a lét és nemlét kérdése forgott kockán, hazaszeretetük lángoló érzésével, a legteljesebb kötelességtudással, önfeláldozásukkal védtek meg és tartottak fenn.

Még gondolatnak is visszás az, hogy azoktól féltsük a hazát a béke idejében, akik a hazát megmentették és fentartották a háborúban, megvédték kultúrájuk idején a külellenség túlnyomó száma és ereje ellen, még gondolatnak is visszás, hogy azok lesznek a nemzet bomlasztó erői, kik a hősök választójogán kerülnek majd az alkotmány épületébe. Még gondolatnak is visszás, hogy a lövészárkok hazatérő hőseitől féltsük a béke korszakában hazánk nemzeti irányu fejlődését.

A politikai előzményekből és a miniszterelnök urnak, gróf Esterházy Móric kormányprogramjából méltóztatnak tudni: hogy az új kormány alakulásának, létjogosultságának alapja a választójog reformjának megalkotása. Ennek a reformnak a létesítése a kormány létalapja és az időhöz kötött állami szükségletek kielégítése mellett mindent megelőző feladata. A miniszterelnök ur azóta is ismételtelen kijelentette, hogy a kormánynak ezt a létalapját és feladatát nem engedi elhomályosítani hagyni semmiféle mellékkörülmény által és a kormány tagjai ép úgy, mint a kormányt támogató politikai pártok minden más szempontot alárendelnek annak a nagy szempontnak, hogy az országgal szemben vállalt ennek a kötelezettségének eleget tegyenek.

(Milyen legyen az új választójog.)

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság. Méltóztatnak tudni, a parlamenti reform problémája már régi idő óta áll belpolitikai életünk előterében. Azt hiszem, igazat méltóztatnak nekem adni, hogy minden választójogi reformnak természetes célját elsősorban és főképpen az képezi, hogy a választások tisztasága biztosítva legyen, a jogkiterjesztés útján a demokrácia érvényesüljön, a kulturális fölény honorálva, a fajiszipremacia biztosítva legyen. Ami különösen engem illet, méltóztatnak emlékezni, 13 évvel ezelőtt, mint Csongrád-vármegyének egyik népképviselője, a tápéi kerület országgyűlési képviselője, a parlamenti reform megvalósítása érdekében önálló indítványt nyújtottam be a magyar országgyűlés képviselőházához és akkor is az volt az alapeszmém, évek hosszú sora óta azóta is folyton azt hirdetem, ma is azt hirdetem, hogy nálunk ez a reform csak olyan lehet, amely Magyarország sajátos nemzeti viszonyainak tekintetbe vételével

alkottatik meg, csak olyan lehet, mely az ország történeti fejlődésének folyamatát meg nem akasztja, sőt biztosítja. Nem változott meg az a felfogásom, hogy ezen problema megoldásának két sarkpontja van. Az egyik sarkpont az, hogy az alkotmány sáncaiból kizárt nagy néptömeget politikai jogokkal kell felruházni, a korrupciót, a választási visszaéléseket emberi lehetőség szerint ki kell irtani és ily módon kell elérni azt a célt, hogy a politikai választásoknál a valódi, az igazi népakarat nyilvánuljon meg a maga tisztaságában és ne képezhesse vita tárgyát az, hogy a parlamenti többség akarata fedje-e a nemzeti akaratot. A másik sarkpont az, elérni kell azt a célt, hogy a népképviselőlet úgy legyen szervezve, hogy öntudatosan szolgálhassa a magyar faj fejlesztésének mindenek fölött álló legfőbb állami feladatát; mert egy percre sem szabad felednünk azt, hogy állami fenállásunkat kizárólag nemzeti egyéniségünkhöz való ragaszkodásunknak köszönhetjük.

Az első szempontból kiindulva, már azért is demokratikus módon, széles alapokra kell fektetni a népképviselőletet, hogy kifogástalanul tiszta választások útján csakugyan a magyar népnek az akarata érvényesüljön, nem pedig a pártkassza intézményének erkölestelen befolyása. A választási aktusból a korrupció minden fegyverét kiküszöbölni kell. De ettől eltekintve, demokratikus alapokra kell fektetni a népképviselőletet, mert meg kell szüntetni a különböző társadalmi osztályok között szinte mesterségesen szított ellentéteket, meg kell szüntetni minden osztálygyűlöletet, meg kell szüntetni a különböző társadalmi osztályok széttagoltságát, mert a széttagoltság esat hátrányos nemzeti életünk fejlődésére. Megvalósítanunk kell azt, hogy Magyarországon egyetlen társadalmi osztály, egyetlen dolgozó osztály, munkásosztály sem érezze magát elnyomottnak, egyetlen dolgozó munkásosztály sem legyen a politikai jogokból kizárva; megvalósítanunk kell azt, hogy a népképviselőlet igazi népképviselőlet legyen, a törvényhozás termében minden társadalmi és gazdasági érdek képviselve legyen.

Az Esterházy-kormány a választói jogosultság alapgondolatát az értelmi cenzust, az írni-olvasni tudást és a 24 éves korhatárt fogadja el; külön kategóriaként felveszi a Károly-kereszteseknek, a hősöknek választójogát, de semmi kétség sem lehet a tekintetben, hogy a választói jogosultság ismeretnek meghatározásával egyenranguan fontos kérdésnek ismeri fel a választókerületek mi-ként történő beosztásának kérdését. Evtizedek óta örökös harcra, örökös viszályra, örökös keserűségekre és elégedetlenségekre szolgáltatott okot az az anomália, hogy a szintiszta magyar választó-kerületekben aránytalanul sok volt a választók száma; a szintiszta magyar választó-kerületekben aránytalanul több választóra esett egy képviselő, mint a kormányzó 67-es politikai pártnak biztos kerületeiben, hogy közszózással fejezzem ki magamat, ugynevezett kormánypárti lektári kerületekben; ezeknek a kerületeknek a nagy részében a választók száma egyezren alul volt; a szintiszta magyar kerületekben 3-4-5000 választó választott egy képviselőt.

A Belvárosi kávéházban

LEHOTAI híres cigányprimás

:: újjászervezett klasszikus zenekara ::

naponta hangversenyez.

Kellames szórakozóhely.

Pontos kiszolgálás.